

Brehové porasty vodného toku Rimavica z pohľadu krajinnej ekológie

Štefan Aschenbrenner

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta prírodných vied, Katedra životného prostredia,
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica
ascho12@yahoo.com

Brehové porasty možno charakterizovať ako súvislé zapojené lesné porasty, alebo skupiny, pásy a aleje drevín stromovitého vzrastu, krov a bylinnej vegetácie v riečišti a na brehoch vodných tokov a v ich okolí [1]. Ich význam je mnohoraký. Brehové porasty plnia funkciu protieróznú, mikroklimatickú, dopomáhajú procesu samočistenia vody, sú biotopom a úkrytom pre mnohé druhy rastlín a živočíchov [2, 3]. Chránia brehy pred rozširovaním invázných (nepôvodných) rastlinných druhov, ktoré sa uchytávajú najmä na odhalených brehoch riek [4].

Predmetom nášho výskumu bol 5,3 km dlhý úsek rieky Rimavica s jeho prilahlými ekosystémami. Metodika výskumu vychádzala z diela [5].

V rámci terénnych prác sme zhodnotili celkový charakter a stav brehových porastov, zmapovali sme skúmanú časť vodného toku a tok sme rozdelili na 28 relatívne homogénnych úsekov s dĺžkou 100 m až 250 m. Pre každý úsek sme vypracovali pasportizačný list. Každý pasportizačný list obsahuje základné údaje o brehových porastoch (druhovú zloženie, horizontálna a vertikálna štruktúra, zdravotný stav, vek a pod.), zistených antropických vplyvoch a morfológické údaje o vodnom toku. Následne sme zistené údaje zosumarizovali a analyzovali. Výsledky sme spracovali aj na mapové podklady, pričom sme vytvorili mapové vrstvy, ktoré možno ľubovoľne prekrývať a ďalej analyzovať.

Z výsledkov výskumu vyplýva, že prevažná časť sledovaných porastov si plní svoje funkcie v krajine dobre, len niektoré úseky si vyžadujú zvýšenú starostlivosť zo strany človeka, aby sa posilnil ich priaznivý vplyv na vodný tok a ostatné zložky ekosystému.

[1] Valtýni, J., Jakubis, M. Lesnícke meliorácie a zahrádzanie bystrín. Technická univerzita vo Zvolene, **1999**, 270.

[2] Valtýni, J. Lesy a povodne. Vedecké štúdie 5/2001/A. Technická univerzita vo Zvolene, **2002**, 46.

[3] Tužinský, L. Hydrický význam lesa v krajine. In: Sláviková, D. (ed.): Zborník referátov z vedeckej konferencie: Biosférická rezervácia Poľana po pätnástich rokoch. Technická univerzita vo Zvolene, **2005**, 54–60.

[4] Šlezinger, M., Úradníček, L. Vegetační doprovod vodních toků a nádrží. Akademické nakladatelství CERM, s.r.o., Brno, **2002**, 132.

[5] Cvachová, A., et al. Kategorizácia ekosystémov vodných tokov z hľadiska ochrany prírody a krajiny. Metodické listy č. 14. Slovenská agentúra životného prostredia, Centrum ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, **1999**.